

Åtgärdsplan utifrån extern utvärdering av Speciallärarprogrammet, Specialpedagogprogrammet och fem fristående kurser vid Institutionen för Pedagogik och Specialpedagogik (IPS) våren/hösten 2020

Förutom Speciallärar- och Specialpedagogprogrammet har följande fristående kurser utvärderats:

- Utvecklingsrelaterade kognitiva funktionsnedsättningar del I, PDG219
- Utvecklingsrelaterade kognitiva funktionsnedsättningar del II, PDA205
- Specialpedagogik som ämne och verksamhetsområde, PDG201
- Masteruppsats i specialpedagogik, PDA253
- Specialpedagogik i en föränderlig värld, PDA203

Åtgärdsplanen innehåller:

1. Bedömargruppens övergripande synpunkter
2. Beskrivningar, kommentarer och åtgärder till bedömningarna av Speciallärar- och Specialpedagogprogrammen
3. Beskrivningar, kommentarer och åtgärder till bedömningarna av de fristående kurserna
4. Tabell med de uppgifter som skall åtgärdas, konkreta åtgärder, tidplan samt ansvariga för åtgärderna för Speciallärarprogrammet och Specialpedagogprogrammet (Tabell 1)
5. Tabell med de uppgifter som ska åtgärdas, konkreta åtgärder, tidplan samt ansvariga för åtgärderna för fristående kurser (Tabell 2)

1. Bedömargruppens övergripande synpunkter gällande Speciallärarprogrammet och Specialpedagogprogrammet

Den övergripande bild som skrivs fram i granskningen av de båda programmen förefaller, i vår läsning, i huvudsak positiv. Avsnittet om Speciallärarprogrammet inleds med orden: "Bedömargruppens samlade mening är att Speciallärarprogrammet vid Utbildningsvetenskapliga fakulteten, Göteborgs universitet, har en god struktur, har bra genomströmning och överlag god kvalitet". På detta följer emellertid att man tycker sig se ett antal utvecklingsmöjligheter i det man skriver: "Det framkommer dock att en del områden kan utvecklas och att förbättringsområden finns."

Även om uttrycket *god kvalitet* inte nämns i motsvarande inledning till avsnittet om Specialpedagogprogrammet tecknas också här en i huvudsak positiv bild: "Bedömargruppens samlade mening är att Specialpedagogprogrammet vid Utbildningsvetenskapliga fakulteten, Göteborgs universitet, har en god struktur, högt söktryck och övervägande god genomströmning."

Vi har valt att hantera bedömargruppens kommentarer genom att formulera nedanstående teman. Inom vart och ett av dessa teman ser vi att vi kan integrera bedömargruppens rekommendationer för vårt utvecklingsarbete.

- 1) att kontinuerliga diskussioner förs beträffande programmens vetenskapliga grund och beprövad erfarenhet,
- 2) att professorers och docenters medverkan i utbildningen ökar,
- 3) att det skapas en större tydlighet beträffande styrning och ledning,
- 4) att upprätta strategier för programmens fortsatta lärarkompetensförsörjning,
- 5) att strategisk plan upprättas för att knyta samman de båda programmen med ett relevant fristående kursutbud.

Till detta ska läggas de explicita utvecklingsförslag som i övrigt framförs i texten, nämligen:

- a) En tydligare distinktion mellan yrkenas olika identitet
- b) Översyn av lärandemålen struktur
- c) Komplettering av mål som nu saknas utifrån de nationella målen.

Problematiken känns igen av den som arbetar i verksamheten, och det är också kring dessa rekommendationer och utvecklingsförslag det huvudsakliga i den åtgärdsplan som följer kommer att kretsa.

Åtgärdsplan för Speciallärarprogrammet och Specialpedagogprogrammet

Åtgärdsplanen presenteras här först i deskriptiv form där bedömargruppens rekommendationer anges och kommenteras, liksom det planerade åtgärdsarbetet. Åtgärdsplanen har även sammanställts i en Tabell 1, se Bilaga 1.

1. Att kontinuerliga diskussioner förs beträffande programmens vetenskapliga grund

Ur bedömarrapporten: "...ger begreppet vetenskaplig "strimma" olyckliga signaler. Yrkets vetenskapliga grund och dess praktiska tillämpning behöver synliggöras och genomsyra hela utbildningen. Vi föreslår att utbildningen återupptar den rutinsom vi förstår har funnits tidigare att kontinuerligt diskutera vid lärarteamens möten och vid planeringsdagar vad den vetenskapliga grunden innebär och hur den genomsyrar utbildningen och görs synlig"

Kommentar/Åtgärd: För att stärka båda programmens vetenskapliga grund kommer diskussioner och kollegialt arbete att föras vid programmens lärarmöten vad gäller innebörden av vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet inom utbildningen som sådan. Därtill ska lyftas upp vad koppling till vetenskap innebär i speciallärar- respektive specialpedagogyrket och hur det medvetandegörs för studenterna. Utifrån dessa diskussioner ska därefter en översyn ske hur detta återspeglas i de olika kursplanerna, i litteraturen och i undervisningen. Därefter vidtas nödvändiga åtgärder.

2. Att professorers och docenters medverkan i utbildningen ökar

Ur bedömarrapporten: "Professorers och docenters närvaro kan ökas i programmen. I nuläget används professorer och docenter i huvudsak i slutet i utbildningarna och i fristående kurser. Deras specifika forsknings- och ämneskompetens kan tillvaratas i nära möten med studenter i programmen mer än som sker nu."

Kommentar/Åtgärd: Detta stämmer inte helt överens med vår erfarenhet av hur det ser ut, även om påpekandet är viktigt. Exempelvis i den första kursen som är programgemensam, finns ett flertal både professorer och docenter med som föreläsare. Vidare står för närvarande två docenter och en professor som ansvariga kursledare vid ytterligare fyra programkurser. En översyn i respektive program och kurs kommer att genomföras hur professorers och docenters medverkan ser ut i relation till respektive ämnesområde och inriktning. Utifrån vad som där framkommer kommer därefter förbättringsarbete påbörjas. I första hand ska för ämnet relevant vetenskaplig kompetens hämtas från institutionen, i andra hand tas detta in externt.

3. Att förutsättningar skapas för att lärare på programmen kan delta i arbete med att utveckla strategier för länkning och progression

Ur bedömarrapporten: "Likaså föreslår vi att utbildningarna ser över lärarnas möjlighet att få en överblick över vad studenterna har fått innan och får efter den egna lärarinsatsen i en kurs för att undvika fragmentering."

”Här behöver också strategier upparbetas för att utbildningarna ska hänga samman förslagsvis genom att ledningen möjliggör och planerar för teamarbeten, planeringsdagar och temadagar för lärarna.”

Kommentar/Åtgärd: Det pågår redan nu en översyn och planering för omorganisation gällande ledning inom institutionen. I detta eftersträvas också att institutionsledningen möjliggör för kursledare att kunna se över och bearbeta progression och länkning genom programmen. Ett exempel som bedömargruppen också nämner är det akademiska skrivandet, vilket påbörjas redan nu i programmets första kurs och att det blir en progression som ger resultat i det slutliga examensarbetet. Arbetet med progressionen ska ske t ex vid program- och kursledarmöten där alla kursledare presenterar sina kurser och examinationer i relation till de olika kursmålen för att synliggöra vad som finns i de olika kurserna och vad som eventuellt fattas. Detta är för övrigt ett arbete som redan påbörjats men som behöver återupptas och dokumenteras. Denna dokumentation ska kontinuerligt uppdateras och vara tillgänglig för alla lärare i kurserna. I samband med detta kommer även rutiner för studenter i behov av pedagogiskt stöd i form av NAIS-intyg för att komma vidare i programmen att diskuteras. En digital samarbetsyta för programmen planeras för att underlätta transparens och samarbete mellan kurserna. Programmen kommer även att följa och förhålla sig till fakultetens pågående utveckling av kursvärderingarna.

I tillägg till detta kan nämnas att vid tiden för utvärdering saknades studeranderepresentanter i programrådet, vilket påpekats av bedömargruppen, men sedan HT20 är detta nu åtgärdat.

4. Att upprätta strategier för programmets fortsatta lärarkompetensförsörjning

Ur bedömarrapporten: ” För att råda bot på detta föreslår vi att en strategiplan tas fram av institutionens ledning för att bygga upp programmets kompetens på lång sikt parallellt som traditionell rekrytering pågår. Det kan göras genom långsiktiga strategier för karriärplanering för adjunkter, strategisk satsning på utökad möjlighet för dem att ingå i forskningsprojekt och att skriva magisteruppsatser så att de kan söka forskarutbildning. Vidare bör strategin vara att på sikt upparbeta strategiska ekonomiska satsningar som gör det möjligt att stödja dem att genomföra forskarutbildningen så som en del andra lärosäten gör med bibehållen eller stärkt doktorandlön. Ett annat förslag är att medvetet rikta vissa doktorandtjänster mot de specialiseringar där det är svårast att hitta disputerade att anställa.”

Kommentar/Åtgärd: En strategiplan ska upprättas för att bygga upp programmets lärarkompetens, där det idag är särskilt angeläget i specialiseringarna mot utvecklingsstörning (intellektuell funktionsnedsättning) och matematiksvårigheter. I denna plan ska rekrytering av såväl lektorer som doktorander ingå, samt att se över lärarkompetensförsörjning med adjungerade lärare. Tilläggas kan att tre av spec-programmets lektorer, tillika kursledare, deltar i en tvåårig institutionsintern insats i syfte att snarast möjligt nå docentmeritering.

5. Att en strategisk plan upprättas för att knyta samman de båda programmen med ett relevant fristående kursutbud.

Ur bedömarrapporten: ” De fristående kurserna kan fylla många olika funktioner, såsom att erbjuda breddning eller fördjupning för yrkesverksamma speciallärare och specialpedagoger, att erbjuda orienteringar inom olika områden för t.ex. skol- och habiliteringspersonal, att förbereda för forskarutbildning osv.”

”Vi föreslår därför en strategisk diskussion inom ledning och lärarlag om syftet med fristående kurs-utbudet samt hur detta skulle kunna användas för att stärka speciallärares och specialpedagogers kompetens inom olika fält.”

Kommentar/Åtgärd: För att stärka speciallärares och specialpedagogers kompetens inom olika fält kommer en översyn att ske av befintligt kursutbud genom: 1) utveckling av Samlingsmaster – Pedagogik med inriktning mot Specialpedagogik där koppling också kan göras direkt till Speciallärar- och Specialpedagogprogrammen. I förlängningen bör detta masterprogram leda till att fler lektorer utbildas till följd av förväntat fler och mer konkurrenskraftiga ansökningar till forskarutbildningen; 2) tydliggörande av vägar för tillgodoräknanden mellan fristående kurser och programkurser. Redan nu är kursen PDA205 föremål för tillgodoräknande i relation till Speciallärar- och Specialpedagogprogrammen; 3) i dialog med olika avnämare och huvudmän identifiera behov av kompetensutveckling, t.ex. kompetensutvecklingsbehov för lärare inom särskolan.

Övrigt:

- a) En tydligare distinktion mellan yrkenas olika identitet

Ur bedömarrapporten: ” Vi har några förslag för att stärka de olika yrkenas identitet dels som speciallärare med olika specialiseringar, dels som specialpedagoger. Ett förslag är yrkesinriktade basgrupper redan från utbildningens start parallellt med de blandade basgrupper som kurserna redan organiserar. Ett annat förslag är att stärka identiteten genom specifika inslag i undervisningen utifrån respektive program samt specialisering redan från första början i utbildningen även om de olika programmen inledningsvis samläser. Ytterligare förslag är att hjälpa studenterna att på ett tydligt sätt rikta frågeställningen i examensarbetet utifrån inriktning och program.”

Kommentar/Åtgärd: Frågan om de olika yrkenas identitet har sedan tidigare diskuterats och i detta läge kommer ett tydliggörande av befintliga likheter och skillnader mellan de två programmen att göras. Som en konkret åtgärd ska en översyn göras av informationen kring de olika programmen, hur det ser ut på websidor och liknande, hur likheter och skillnader tydliggörs för studenter och vid behov görs korrigeringar. I nuläget anser vi att det fyller ett syfte att ha programgemensamma kurser i termin 1 & 2 och att i blandade grupper t.ex. kunna diskutera likheter och skillnader mellan de olika professionerna, för att sedan i termin 3 gå över till programspecifika kurser. I examensarbetet finns redan nu en inriktning för respektive program vad gäller frågeställning/forskningsämne. En diskussion kommer dock att föras för att belysa för- och nackdelar med en indelning i en Speciallärare-respektive Specialpedagogenhet. Som en del i detta kan frågan lyftas i programrådet med en särskild riktning till Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) som har ett nära samarbete med fältet, men även i dialog med adjungerade lärare som arbetar inom programmen. Detta ska göras i syfte att få

information om huruvida distinktionen mellan yrkena utifrån praktikens perspektiv är i behov av att ytterligare tydliggöras. Utifrån den samlade informationen görs därefter nödvändiga förtydliganden om yrkenas identitet i programmet.

b) Översyn av lärandemålens struktur

Ur bedömarrapporten: ”En del av kursplanerna har mål punktade med utgångspunkt från rubrikerna *Kunskap och förståelse*, *Färdighet och förmåga* och *Värderingsförmåga och förhållningssätt*, alltså som de nationella målen är organiserade. Andra kursplaner har en egen lista av lärandemål.”

Kommentar/Åtgärd: En översyn kommer att göras av formalia i de olika kursplanerna, samt diskutera huruvida enhet i kursmålen struktur ska finnas i programmen vad gäller a) *Kunskap och förståelse*; b) *Färdighet och förmåga* och c) *Värderingsförmåga och förhållningssätt*.

c) Komplettering av mål som nu saknas utifrån de nationella målen.

Ur bedömarrapporten: *För specialläroprogrammet:* ”Ett mål i de nationella målen har inte någon tydlig och explicit målformulering i någon av kurserna i någon av specialiseringarna nämligen målet:

- visa fördjupad förmåga till ett individanpassat arbetssätt för barn och elever i behov av särskilt stöd Begreppet *individanpassat arbetssätt* finns i kursplanerna SLS402 och i SLM402 i målet

- planera för ett individanpassat arbetssätt, för elever i behov av stöd inom området ...
Alltså inte att *visa fördjupad förmåga* till ett individanpassat arbetssätt.”

Kommentar/Åtgärd: Den programgemensamma kursen SPE202 har mål som berör individen, men bedömargruppen har förutom detta efterfrågat mål på fördjupad nivå. Det kommer att tillses att detta mål omfattas och examineras i samtliga av Specialläroprogrammets 402-kurser, vilka fokuserar på elever i behov av särskilda stödinsatser.

Ur bedömarrapporten: *För specialpedagogprogrammet:* ”Ett mål i de nationella målen har inte någon tydlig och explicit målformulering i någon av kurserna i det specialpedagogiska programmet nämligen målet:

- ”visa förmåga att inom det specialpedagogiska området göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna”. Inget av de lokala målen har formulering om att beakta de mänskliga rättigheterna.”

Kommentar/Åtgärd: Som en första åtgärd kommer en fördjupad diskussion kring detta mål att ske med berörda kursledare, med särskilt fokus på ”beaktande av de mänskliga rättigheterna”. Utifrån detta kommer därefter nödvändiga revideringar i kursplaner att ske.

2. Bedömargruppens övergripande synpunkter gällande fristående kurser

Fem fristående kurser inom området Specialpedagogik vid Utbildningsvetenskapliga fakulteten var föremål för bedömargruppens utvärdering:

- Utvecklingsrelaterade kognitiva funktionsnedsättningar del I, PDG219
- Utvecklingsrelaterade kognitiva funktionsnedsättningar del II, PDA205
- Specialpedagogik som ämne och verksamhetsområde, PDG201
- Masteruppsats i specialpedagogik, PDA253
- Specialpedagogik i en föränderlig värld, PDA203

Åtgärdsplan för fristående kurser

Åtgärdsplanen presenteras här först i deskriptiv form där bedömargruppens rekommendationer anges och kommenteras, liksom det planerade åtgärdsarbetet. Åtgärdsplanen har även sammanställts i Tabell 2, se Bilaga 2, men där åtgärderna har en direkt koppling till Tabell 1, punkt 5.

1. Strategisk diskussion om fristående kurser

Ur bedömarrapporten: ”Som nämns även i relation till PDG219 föreslår vi en strategisk diskussion om urval av fristående kurser, kursernas målgrupper och relationen mellan kurserna, i just detta fall särskilt mellan PDG219 och PDA205. Vid intervjuerna nämndes ett Masterprogram under uppbyggnad. Vi föreslår också en strategisk diskussion om rollen av den här typen av specialiserade kurser inom det programmen. Ska de ingå som en valbar del, vilka andra alternativ finns i så fall för studenterna och vilken roll ska de spela om de inte kommer att ingå i programmen?”

Kommentar/åtgärd: För att ytterligare tydliggöra relationen mellan framför allt kurserna ”Utvecklingsrelaterade kognitiva funktionsnedsättningar” del I (PDG219) och del II (PDA205) samt hur kurserna kan kopplas till olika program kommer diskussion att föras med berörda kursledare både i de fristående kurser och i berörda program hur koppling kan ske. Detta gäller även kursen ”Specialpedagogik i en föränderlig värld”, PDA203 (Se punkt 5).

2. Mer fokus på själva forskningsprocessen i ”Masteruppsats i specialpedagogik, PDA253”

Ur bedömarrapporten: ”Kursguiden i har mer fokus på skrivprocessen än på forskningsprocessen. I praktiken är dessa naturligtvis svåra att skilja åt men det finns en risk att studenterna fastnar i funderingar på form istället för att utveckla sitt vetenskapliga tänkande genom hela processen”.

Kommentar/åtgärd: En översyn kommer att genomföras tillsammans med kursledare av kursinnehåll och kursplan samt huruvida det vetenskapliga innehållet kan ökas. I detta ska även

handledarfrågan lyftas i vad mån den är i behov av förändring eller ej då studenter också har efterfrågat mer handledning. Även detta har en koppling till den översyn som hänvisas till i punkt 5 för Speciallärar- och Specialpedagogprogrammet varför detta ligger inom samma åtgärd.

3. Se över genomströmning och relation till kursens upplägg i kursen ”Specialpedagogik som ämne och vetenskapsområde, PDG201”

Ur bedömarrapporten: ”... uppmanar lärarlag och ledning att studera genomströmningen för 2019 för att undersöka om den låga prestationen 2018 var en engångsföreteelse. Om så inte är fallet bör noggrannare analyser göras. Vi uppmanar också lärarlaget till en reflektion över i vilken utsträckning kursens upplägg kan anses tillgängligt för alla studenter”

Kommentar/åtgärd: En översyn kommer att ske av genomströmning efter år 2018 för att säkerställa att kursens innehåll och upplägg ger möjlighet att uppnå målen för alla behöriga studenter. Detta ska även ses över i kursen PDA203 med tanke på självstudier och hur det påverkar studenter som beviljats pedagogiskt stöd. I samband med åtgärden i punkt 5 för Speciallärar- och Specialpedagogprogrammet kommer detta att ses över.

4. Övrigt utifrån bedömargruppens kommentarer:

Bedömargruppen säger i sina utvecklingsförslag för kursen PDG219: ”...en paradoxal risk att studenterna missar just problematisering och analys av individuella olikheter, och hur klassrumssituationen kan anpassas till att möta svårigheter inom de här respektive områdena, till förmån för en mer kategoriserande syn på NPF?” Här vill vi dock kommentera att det är ett tydligt fokus på just den omgivande miljöns betydelse för olika individers behov och en miljö som gynnar alla individer. Då kursens fokus är just på utvecklingsrelaterade kognitiva funktionsnedsättningar finns förstås denna koppling till de utmaningar som personer med dessa funktionsnedsättningar möter och fokus blir istället ett relationellt förhållningssätt. Detta kan förstås ytterligare tydliggöras i samband med de examinerande uppgifterna men vi håller inte riktigt med bedömargruppens bild.

Tabell 1.

Gemensamma åtgärder för Speciallärar- och Specialpedagogprogrammet					
Bedömargruppens rekommendationer	Mål för åtgärder	Konkreta åtgärder	Tidsplan	Ansvarig	Uppföljning
1) Att kontinuerliga diskussioner förs beträffande programmens vetenskapliga grund och beprövad erfarenhet	Att stärka programmens vetenskapliga grund	- Kollegialt arbete under en heldag med programmets lärare för ett tydliggörande och en samsyn om innebörden i vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet gällande utbildningen, samt vad detta innebär i speciallärar-/specialpedagogyket. Utifrån detta arbete se över hur detta återspeglas i programmens kursplaner och i undervisningen. Därifrån vidtas nödvändiga åtgärder.	HT 21	Vetenskaplig ledare Programledare Studierektor Viceprefekt för utbildning (VPU)	
		- Se över antalet vetenskapliga artiklar i kurserna samt hur dessa används och utifrån detta göra nödvändiga förändringar.	HT 21	Vetenskaplig ledare Kursledare Programledare	
		- Undersöka bibliotekets möjligheter att komma in tidigt i programmet för att	HT 21	Programledare Studierektor	

		NAIS-intyg att komma vidare i utbildningen. I samband med detta bjuda in samordnare för Pedagogiskt stöd till PKM. - Att följa och förhålla programmen till fakultetens pågående utvecklingsarbete av kursvärderingarna	HT 21, VT 22	Programledare VPU	
4) Se över programmens fortsatta lärarkompetensförsörjning	Att adekvat lärarkompetens kontinuerligt tillhandahålls inom programmens olika kurser och inriktningar, framför allt inom inriktningarna matematik och utvecklingsstörning	- Skapa en strategiplan för att bygga upp programmens kompetens med ett särskilt fokus på kompetens inom matematik och intellektuell funktionsnedsättning: a) rekrytering av lektorer b) ytterligare doktorandtjänster c) den pågående satsningen på docentmeritering i form av utökad forskningstid (från 10 till 50 % under en tvåårsperiod) för tre lektorer, centrala inom spec-programmen d) se över	HT 21, VT 22	Proprefekt Studierektor	

		lärarkompetensförsörjning med adjungerade lärare			
5) Att knyta samman de båda programmen med ett relevant fristående kursutbud	Att stärka speciallärares och specialpedagogers kompetens inom olika fält samt att förbereda för att ansöka till forskarutbildning. Dessutom att möjliggöra kompetensutveckling för andra lärargrupper.	- Översyn och tydliggörande av befintligt fristående kursutbud i relation till Masterexamen i Specialpedagogik. - Skapa och tydliggöra vägar för tillgodoräknanden mellan fristående kurser och Speciallärar- och specialpedagogprogrammet. - Översyn av befintligt kursutbud för olika lärargrupper kompetensutveckling i specialpedagogik. Vid behov efter översyn påbörja revidering av detta utbud.	HT 21, VT 22 HT 21, VT 22 VT 21	VPU Studievägledare Studierektor Vetenskaplig ledare VPU Studievägledare Studierektor VPU Studievägledare Studierektor	
Övrigt som genomsyrar bedömargruppens rapport					

a) Att en tydligare distinktion framgår i programmen mellan yrkenas olika identitet	Att tydliggöra befintliga likheter och skillnader mellan de två programmen och hur detta framställs för studenterna (Se kommentar i löpande text)	- Se över hur informationen av de olika programmen ser ut på websidor och liknande och vid behov görs korrigeringar - Se över i de två första programkurserna hur likheter och skillnaderna tydliggörs för studenterna och vid behov planera för förtydliganden.	HT 21 HT 21, VT 22	Programledare Kommunikatör vid IPS Programledare Kursledare	
b) Att en översyn görs av lärandemålen struktur	Att se över kursplanernas formalia genom alla programkurser	- Diskutera och skapa överenskommelse huruvida enhet i kursmålen struktur ska finnas i programmen: a) <i>Kunskap och Förståelse</i> b) <i>Färdighet och Förmåga</i> c) <i>Värderingsförmåga och Förhållningssätt</i>	HT 21	Programledare Programråd Studierektor Kursledare	
c) Att komplettering görs av mål som nu saknas utifrån de nationella målen	<u>Speciallärarprogrammet:</u> Förtydliga det nationella målet: - visa fördjupad förmåga till ett individanpassat arbetssätt för barn och elever i behov av särskilt stöd	- Tillse att målet omfattas och examineras i samtliga Speciallärarprogrammets 402-kurser (termin 4)	HT21, VT22	Programledare Kursledare Programråd VPU	

	<u>Specialpedagogprogrammet:</u> Förtydliga det nationella målet: - visa förmåga att inom det specialpedagogiska området göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhällsliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna	- Diskutera frågan på djupet med berörda kursledare... (med särskilt fokus på "beaktande av de mänskliga rättigheterna"). Utifrån denna diskussion görs sedan nödvändiga revideringar	HT21, VT22	Programledare Kursledare Programråd VPU	
--	---	---	---------------	--	--

Tabell 2.

Fristående kurser					
Bedömargruppens rekommendationer	Mål för åtgärder	Konkreta åtgärder	Tidsplan	Ansvarig	Uppföljning
Att en strategisk diskussion sker om fristående kurser och relationerna mellan dessa. Specifikt lyfts PDG219 och PDA205 fram.	se punkt 5 (Tabell 1)	se punkt 5 (Tabell 1)			
Att ett ökat fokus på själva forskningsprocessen sker i Masteruppsatskursen, PDA253	se punkt 5 (Tabell 1)	se punkt 5 (Tabell 1)			
Att en reflektion görs över i vilken utsträckning kursens upplägg kan vara tillgänglig för alla studenter i kursen PDG201 och PDA203	se punkt 5 (Tabell 1)	se punkt 5 (Tabell 1)			